

F. t. l. vedr. straffeloven og militær straffelov

Definitionen af tortur i Torturkonventionens artikel 1, stk. 1, indeholder et lignende forbehold, jf. nedenfor. Dette kan f.eks. være af betydning, i det omfang en ellers strafbar handling er omfattet af straffelovens § 13, stk. 3, der omfatter handlinger, som er nødvendige for på retmæssig måde at skaffe lovlige påbud adlydt, iværksætte en lovlig pågribelse eller hindre en fanges eller tvangsansbragt persons rømning. Sådanne handlinger vil således ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse. Der kan i den forbindelse også henvises til politilovens § 16, hvorefter politiets magtanvendelse skal være nødvendig og forsvarlig og alene må ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet. Magt skal efter denne bestemmelse endvidere anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum.

Efter *stk. 2* i den foreslåede bestemmelse skal en overtrædelse af straffeloven anses for begået ved tortur, hvis de betingelser, der er opregnet i bestemmelsen, er opfyldt. Afgrænsningen af torturbegrebet er udformet i lyset af artikel 1, stk. 1, i Torturkonventionen, som indeholder en definition af tortur. Udtrykket »tortur« betyder efter denne bestemmelse enhver handling, ved hvilken stærk smerte eller lidelse, enten fysisk eller mental, bevidst påføres en anden person med det formål at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse fra denne eller en tredjemand, at straffe ham for en handling, som han selv eller en tredjemand har begået eller mistænkes for at have begået, eller at skræmme eller lægge tvang på ham eller en tredjemand eller af nogen anden grund baseret på nogen form for forskelsbehandling, når en sådan smerte eller lidelse påføres af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. Smerte eller lidelse, der alene er en naturlig eller tilfældig følge af eller del af lovlige sanktioner, er ikke omfattet.

Efter det foreslåede *stk. 2* er det en betingelse, at det strafbare forhold er begået i udøvelsen af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv. Personafgrænsningen svarer til straffelovens bestemmelser i §§ 122 og 144.

Udtrykket »dansk offentlig tjeneste eller hverv« skal forstås på samme måde som i de gældende bestemmelser i straffelovens 16. kapitel.

Offentlig tjeneste omfatter al beskæftigelse i den statslige, regionale og kommunale forvaltning, hvad enten den består i at træffe afgørelser eller udøve faktisk virksomhed såsom transport, undervisning og behandling. Forsvarets personel falder ind under den

foreslåede bestemmelse, i det omfang de begåede handlinger er omfattet af straffeloven, jf. i øvrigt lovforslagets § 2 (forslag til § 27 a i militær straffelov).

Strafbare handlinger i udførelsen af offentlige hverv medfører også i almindelighed ansvar efter reglerne i straffelovens 16. kapitel, hvad enten hvervet beror på valg, kontrakt eller pligtmæssig tjeneste. Medlemmer af Folketinget og kommunalbestyrelserne er således også omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Personer i privat tjeneste eller hverv er ikke omfattet af bestemmelsen. Dette gælder, selv om de udøver erhverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse. Den foreslåede bestemmelse vil dog kunne finde anvendelse for sådanne personer ved fastsættelse af straf for medvirken til et forhold, der er begået ved tortur, jf. straffelovens § 23.

Det må i øvrigt forventes, at torturlignende handlinger begået af private i praksis i givet fald vil foregå under omstændigheder, som efter straffelovens almindelige strafudmålingsregler må anses for en skærpende omstændighed ved straffastsættelsen, jf. f.eks. straffelovens § 81, nr. 6 (om gerninger, der har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende), nr. 8 (om gerninger begået bl.a. under misbrug af stilling eller særligt tillidsforhold i øvrigt) og nr. 10 (om udnyttelse af forurettedes værgeløse stilling).

Med udtrykket »udenlandsk offentlig tjeneste eller hverv« sigtes til offentlig tjeneste eller hverv i andre lande. Udenlandsk offentlig tjeneste eller hverv omfatter bl.a. personer, der udøver en offentlig funktion for et andet land, herunder for en offentlig styrelse eller en offentlig virksomhed.

Udtrykket »international offentlig tjeneste eller hverv« omfatter bl.a. tjeneste og hverv ved De Europæiske Fællesskaber. Bestemmelsen vil endvidere kunne finde anvendelse på medlemmer af Europa-Kommissionen, Europa-Parlamentet, EF-Domstolen og De Europæiske Fællesskabers Revisionsret. Bestemmelsen vil også kunne anvendes ved anden international offentlig tjeneste mv., f.eks. i FN, NATO, Europarådet og OECD. Den foreslåede bestemmelse kræver, at der er tale om »offentlig« tjeneste mv. Tjeneste i private internationale organisationer vil derfor ikke være omfattet af bestemmelsen.

Den pågældende overtrædelse af straffeloven skal efter den foreslåede bestemmelse være begået i udøvelsen af offentlig tjeneste eller hverv. Dette indebærer, at den pågældende skal have begået lovovertrædelsen i forbindelse med sin tjeneste eller sit hverv, og at lovovertrædelser, som er begået uden forbindelse